Downloaded from www.cclchapter.com

नामांक Roll No.

No. of Questions – **22**

No. of Printed Pages – **12**

SS-23-Sindhi Sah.

सिन्धी साहित्य (SINDHI SAHITYA)

उच्च माध्यमिक परीक्षा, 2022

समय : 2 घण्टे 45 मिनिट

पूर्णांक : 80

शार्गिदनि लाइ ज़रूरी हिदायतूं :

1. शार्गिद सभ खां पहिरीं पंहिंजे सुवाली पेपर ते रोल नम्बर ज़रूर लिखनि।
2. सभेई सुवाल करणु ज़रूरी आहिनि।
3. हरहिक सुवाल जो जवाबु, ड्डिनल जवाबी कॉपीअ में लिखिणो आहे।
4. जिनि सुवालनि में जवाब 'या' में पुछिया विया आहिनि उन्हनि जा जवाब गडु लिखिणा आहिनि।
5. सुवाल जो जवाबु लिखण खां अगु सुवाल जो नम्बर ज़रूर लिखो।
6. सुवालनि जे साम्हूं मार्कूं ड्डिनल आहिनि।

شاگردن لاءِ ضروري هدايتون :

1. شاگرد سڀ کان پهرين پنهنجي سوالي پيپر تي رول نمبر ضرور لکن.
2. سڀيئي سوال ڪرڻ ضروري آهن.
3. هرهڪ سوال جو جواب ڏنل جوابي ڪاپيءَ ۾ لکڻو آهي.
4. جن سوالن ۾ جواب 'يا' ۾ پڇيا ويا آهن اُنهن جا جواب گڏ لکڻا آهن.
5. سوال جو جواب لکڻ کان اڳ سوال جو نمبر ضرور لکو.
6. سوالن جي سامهون مارڪون ڏنل آهن.

OFFICE COPY

Downloaded from www.cclchapter.com

खण्ड – 'अ' (A)

1. **(i खां xii) हेठियनि सुवालऩि जा सही जवाब चूंडियो -** **12 × 1 = (12)**

(i) 'सख़ावत' लफ़्ज़ जी माना आहे -
(अ) मडणहार (ब) दानवीर
(स) पेनाक (द) दरबान

(ii) 'रोशनीअ जो सौदागर' आहे -
(अ) एकांकी (ब) आत्मकथा
(स) कहाणी (द) मज़मून

(iii) साधू टी.एल. वासवाणीअ जी जीवनीअ जो लेखक आहे -
(अ) कीरत ॿाॿाणी (ब) पदम शर्मा
(स) हरी हिमथाणी (द) डॉ. दयाल 'आशा'

(iv) आज़ाद भारत जी पहिरीं टपाल टिकली कॾहिं जारी थी ?
(अ) 21 अक्टूबर, 1947 (ब) 21 अगस्त, 1947
(स) 21 नवम्बर, 1947 (द) 21 सितम्बर, 1947

(v) 'सिंधु ऐं सिंधी' बैत जो शाइरू आहे -
(अ) नारायण 'श्याम' (ब) परसराम 'ज़िया'
(स) कृष्ण 'राही' (द) हरी 'दिलगीर'

(vi) 'ढोलण राही' जी कविता जो उनवान आहे -
(अ) तस्वीरूं (ब) गॾिजी घारियूं
(स) हूंदराज 'दुखायल' (द) वाझाए त ॾिसु

(vii) _______ सां दुई दिल जी मिटाईंदा हलो।
(अ) यकवजूदीअ (ब) प्रेम
(स) मुहबत (द) हिमत

(viii) 'ज़ख़ीरो' लफ़्ज़ जी माना आहे -
(अ) संविधान (ब) तइदाद
(स) नज़ारो (द) जानवर

OFFICE COPY

Downloaded from www.cclchapter.com

(ix) 'अखियूं टिड़ी वञणु' इस्तलाह जी माना आहे -
(अ) अखियूं कमज़ोर थियणु (ब) अखि में धूड़ि पवणु
(स) अखि टेड़ी थियणु (द) वाइड़ो थीं वञणु

(x) धोब्रीअ जो ______ घर जो न घाट जो ।
(अ) जानवर (ब) कुतो
(स) घोड़ो (द) गड़हु

(xi) ख़त में पाण खां नंढनि लाइ लिखिबो आहे -
(अ) मानवारा (ब) पूजनीय
(स) प्यारा (द) पूज्य

(xii) 'ड्रेती लेती हिकु मर्ज' मज़मून आहे -
(अ) धार्मिक (ब) आर्थिक
(स) नैतिक (द) सामाजिक

2. **(i खां vi) हेठियनि ख़ालनि में सही लफ़्ज़ चूंडे लिखो-** **6 × 1 = (6)**

(इब्तिदा, सिन्धु, काया, टैगोर, ड्राहरसेन, कुर्बानु)

(i) प्यारो दादा सिन्धु जो .... हो।
(ii) .... स्मारक अजमेर जो शानु आहे।
(iii) वक़्त खे न .... आहे न इन्तहा।
(iv) .... कोटु कचो, आहे मुनारो मिटीअ जो।
(v) मोकिलाए माउ खां .... हली दुल्हन बणी।
(vi) मां देश मथां ...., तूं मुर्की जेड्रियुनि विच में।

OFFICE COPY

3. **(i खां xii) हेठियनि सुवालनि जा जवाब हिक सिट में लिखो -** **7 × 1 = (7)**

(i) पार्लियामेंट में रोज़ानी बैठक छा सां शुरू थींदी हुई?
(ii) मुहमद राम केरु हो ?
(iii) 'परी' कहाणीअ में छा जो चिट चिटियलु आहे ?
(iv) मंदी ऐं मेरी दिल अछी कीअं थी सघे थी ?
(v) 'सिंधु ऐं सिंधी' शइर में शाइर छा जो बयानु कयो आहे ?
(vi) ड्रहीं अप्रेल जी कहिड़ी अहिमियत आहे ?
(vii) कौम जी तकदीर खे तदबीर सां कीअं चिमिकाए सघिजे थो ?

Downloaded from www.cclchapter.com

- **हेठि ड्रिनल टुकिरे खे ध्यान सां पढ़ी सुवालनि जा जवाब लिखो -** **5 × 1 = (5)**

शक्तीअ जी महिमा सभिनी शास्त्रनि में कयल आहे। शक्तिमान पुरूष जे गलत रस्ते वियो बि हली त हुन लाइ वापसि अचणु सवलो आहे ऐं मुमकिन बि आहे। वाल्मिक ऋषि असुल डाकू हो पर हुन में ब्रल हो, पर पाण में यक़ीनो हो, जंहिं वेर हुनजूं अखियूं खुलियूं त मां जिनि लाइ फ़ुर लुट थो करियां से मुंहिंजा संगी न आहिनि त हुन जे सज्ञी जीवत पल्टो खादो। बलवा मंगल नाले बि मशहूर आहे त अयाशीअ पुठियां मस्त हो, पर उन मस्तीअ ऐं मन जे ज़ोरदार धारा हुन खे ज़बरदस्त कवी ऐं महान संत जी पदवीअ ते नेई अमर करे छड्डियो। पाप जो डंगु ब्रलवान जे ब्रल करे निकरी थो वञे ऐं मर्ज़ ऐं मुसीबत जी कड़ाई हिमथ ऐं शक्तीअ जे मसालह हेठि फिरी माखी ऐं माजून थियो पवनि।

(viii) मथिएं टुकिरे जो सिरो लिखो ।

(ix) सभिनि शास्त्रनि में कंहिंजी महिमा कयल आहे ?

(x) वाल्मिक ऋषि असुल केरु हो ?

(xi) 'मुमकिन' लफ़्ज़ जो ज़िद छा आहे ?

(xii) 'मर्ज़' लफ़्ज़ जी माना लिखो ।

खण्ड 'ब' (B)

- **(4 खां 15) हेठियनि सुवालनि जा जवाब अटिकल 50 लफ़्ज़नि में लिखो -** **12 × 2 = (24)**

4. किशना पंहिंजे ड्रीअनि जूं कहिड़ियूं ख़ूबियूं बुधायूं ?
5. सुहाग्रिण डुहाग्रिण थियणु कबूलण लाइ कहिड़ो दलीलु ड्रिनो ?
6. सुन्दर हवाई जहाज़ में वेठल दहशतगर्दनि लाइ कहिड़ो फ़ैसिलो बुधाए थो ?
7. साधू टी.एल. वासवाणीअ बाबति मुख़्तिसर ज़ाण ड्रियो।
8. सामी साहिब पंहिंजनि सलोकनि में कहिड़े नमूने ज़िंदगी गुज़ारण जी राह डसी आहे ?
9. 'सीर में ब्रेड़ो अथव, सहकार खे मांझी करियो' सिट जी माना खोले लिखो ।
10. 'वाझाए त ड्रिसु' शइर में शाइर कहिड़ो नज़रियो अपनाइण जी हिदायत कई आहे ?
11. दुखायल कहिड़े नमूने देश जी सेवा कंदो हो ?
12. मोहन जे पीउ आलमचंद ब्री शादी छो कई ?
13. मोहन ऐं सुन्दरम मेंघराज जो बचाव कीअं कयो ?
14. हीरूअ मोहन खे ख़त में छा लिखियो ?
15. 'दोहो' छा खे चइबो आहे ?

Downloaded from www.cclchapter.com

खण्ड 'स' (C)

16. हवालो समझायो - (3)

"सुण रे राइ ड्रियाच, तो भांयो हो त आऊं अहिड़ो पेनू आहियां जो नाणे लाइ थो तन्दु हणां।"

या

"फ़कीर तव्हांजी घड़ी त अयामनि खां हिकड़े ई हंधि बीठी आहे, वक़्त जी फेरफार ड्रेखारण खां पिडु कढी बीठी आहे ।"

17. माना समझायो - (3)

"फ़र्ज़ जे पंहिंजो न कंहिं पाल्यो, वसीलो कोन थियो,
पाण खे पाणही वरी, हिन देश में वरिसाइबो।"

या

"सदाई निर्मल, साधू जन संसार में,
लेपु न लग्रे तनि खे, जीअं जलि रहनि कंवल,
अंदरि सम सीतलु, ब्राहिर तता ताव जां।"

OFFICE COPY

18. दोहे ऐं सोरठे में कहिड़ो तफ़ावत आहे? समझायो। (3)

या

सोरठो छा खे चइबो आहे? मिसाल ड्रियो।

19. हेठियनि मां किनि बि टिनि इस्तलाहनि/पहाकनि जी माना लिखी जुमिले में कमि आणियो - (3)

(i) अग्रे खां अग्रिरो
(ii) हथु धोई लग्रणु
(iii) किनारो करणु
(iv) डुबिरे ढोर खे मछर घणा
(v) अग्रियां बाहि पुठियां पाणी
(vi) घोट माउ खां अइनर माउ तकिड़ी

खण्ड 'द' (D)

20. 'अझो' नाविल जूं भाषाई ऐं कलात्मक खूबियूं लिखो । (4)

या

'अझो' नाविल जे कहिड़े किरदार तव्हां खे मुतासिर कयो ऐं छो ?

Downloaded from www.cclchapter.com

21. पंहिंजे शहर जे कलेक्टर खे तव्हां जे रिहाइशी इलाके में कोरोना वेक्सीन कैम्प लगाइण बाबति दरख़्वास्त लिखो। **(4)**

या

जयपुर में रहंदड़ पंहिंजे दोस्त/साहेड़ीअ खे जोधपुर जे सैर ते हलण बाबति ख़तु लिखो ।

22. कंहिं बि हिक विषय ते अटिकल **250** लफ़्ज़नि में मज़मून लिखो - **(6)**
   (i) कोरोना महामारी वरदान या सिरापु।
   (ii) सिंधी ॿोलीअ जी अहिमियत ।
   (iii) मुंहिंजो मनपसंद लेखक ।
   (iv) धीअरु बचायो, धीअरु पढ़ायो ।

OFFICE COPY

Downloaded from www.cclchapter.com

عربي لپي

کنڊ 'اَ' (A)

1. (i کان xii) هيٺين سوالن جا صحيح جواب چونڊيو - 12 x 1= (12)

(i) 'سخاوت' لفظ جي معنيٰ آهي -
(اَ) منگٽهار (ب) دانوير
(ث) پيناڪ (د) دربان

(ii) 'روشنيءَ جو سؤداگر' آهي -
(اَ) ايڪانڪي (ب) آتم ڪٿا
(ث) ڪهاڻي (د) مضمون

(iii) ساڌو ٽي.ايل. واسواڻيءَ جي جيونيءَ جو ليکڪ آهي -
(اَ) ڪيرت باباڻي (ب) پدم شرما
(ث) هري همٿاڻي (د) ڊاڪٽر ديال 'آشا'

(iv) آزاد ڀارت جي پهرين نهال تڪلي ڪڏهن جاري ٿي ؟
(اَ) 21 آڪٽوبر 1947 (ب) 21 آگسٽ 1947
(ث) 21 نومبر 1947 (د) 21 سيپٽمبر 1947

(v) 'سنڌ ۽ سنڌي' بيت جو شاعر آهي -
(اَ) نارائڻ 'شيام' (ب) پرسرام 'ضيا'
(ث) ڪرشن 'راهي' (د) هري 'دلگير'

(vi) 'ڊولڻ راهي' جي ڪويتا جو عنوان آهي -
(اَ) تصويرون (ب) گڏجي گهاريون
(ث) هلو (د) واجهائي تہ ڊِسُ

(vii) -------- سان دُکي دِل جي متائيندا هلو -
(اَ) يڪوجوديءَ سان (ب) پريم
(ث) محبت (د) همٿ

OFFICE COPY

Downloaded from www.cclchapter.com

(viii) 'ذخيرو' لفظ جي معنيٰ آهي -

(اَ) سنويدان (ب) تعداد

(ٿ) نظارو (ڊ) جانور

(ix) 'اکيون ٽڙي وڃڻ' اصطلاح جي معنيٰ آهي -

(اَ) اکيون ڪمزور ٿيڻ (ب) اک ۾ ڏوڙ پوڻ

(ٿ) اِک ٽيڙي ٿيڻ (ڊ) وائڙو ٿي وڃڻ

(X) ڌوٻيءَ جو .... گهر جو نه گهاٽ جو.

(اَ) جانور (ب) ڪُتو

(ٿ) گهوڙو (ڊ) گڏهه

(Xi) خط ۾ پاڻ کان ننڍن لاءِ لکبو آهي -

(اَ) مانوارا (ب) پوڄنيه

(ٿ) پيارا (ڊ) پوڄيه

(Xii) 'ڏيتي ليتي هڪ مرض' مضمون آهي -

(اَ) ڌارمڪ (ب) آرٿڪ

(ٿ) نيتڪ (ڊ) ساماجڪ

2. (i کان vi) هيٺين خالن ۾ صحيح لفظ چونڊي لکو - 6 x 1= (6)

(اِپس‌دل، سنڌو، ڪايا، لنگور، ڏاهرسين، قربان)

(i) پيارو دادا سنڌُ جو .... هو.

(ii) .... سمارڪ اجمير جو شان آهي.

(iii) وقت کي نه .... آهي نه انتها.

(iv) .... ڪوٽ ڪڇو، آهي مُنارو مٽيءَ جو.

(v) موڪلائي ماءُ کان .... هلي ڏُلهن بڻي.

(vi) مان ديش مٿان .... تون مُرڪين جيڏين وچ ۾.

Downloaded from www.cclchapter.com

3. (i کان xiii) هيٺين سوالن جا جواب هڪ سٽ ۾ لکو: 7x1= (7)

(i) اپارليامينٽ ۾ روزاني بئنڪ ڇا سان شروع ٿيندي هئي ؟

(ii) محمدرام ڪير هو ؟

(iii) 'پري' ڪهاڻيءَ ۾ ڇا جو ڇٽ ڇتيل آهي ؟

(iv) منديءَ ميري دل اڇي ڪيئن ٿي سگهي ٿي ؟

(v) 'سنڌ ۽ سنڌي' شعر ۾ شاعر ڇا جو بيان ڪيو آهي ؟

(vi) ڏهين اپريل جي ڪهڙي اهميت آهي ؟

(vii) قوم جي تقدير کي تدبير سان ڪيئن چمڪائي سگهجي ٿو ؟

● هيٺ لکيل ٽڪري کي ڌيان سان پڙهي ڏنل سوالن جا جواب لکو - 5x1= (5)

شڪتيءَ جي مهما سيني شاسترن ۾ ڪيل آهي. شڪتيمان پُرش جي غلط رستي ويو به هلي ته هن لاءِ واپس اچڻ سَولو آهي ۽ ممڪن به آهي. والميڪ رشي اصل ڌاڪو هو پر هن ۾ ٻل هو، پر پاڻ ۾ يقينو هو، جنهن وير هنجون اکيون کُليون ته مان جن لاءِ ڦُرلُٽ ٿو ڪريان سي منهنجا سنگي نه آهن ته هُن جي سچي جيوت پلٽو کادو. ٻلوا منگل نالي به مشهور آهي ته عياشيءَ ۾ ٻُڏيان مست هو. پر اُن هستيءَ ۾ من جي زوردار ڌارا هن کي زبردست ڪوي ۽ مهان سنت جي پدويءَ تي نيئي اَمر ڪري ڇڏيو. پاپ جو ڏنگ ٻلوان جي ٻل ڪري نکري ٿو وڃي ۽ مرض ۽ مصيبت جي ڪڙائي همٿ ۽ شڪتيءَ جي مصالح هيٺ ڦري ماکي ۽ معجون ٿيو پون.

OFFICE COPY

(viii) مٿئين ٽڪري جو سُهڻو سرو لکو.

(ix) سيني شاسترن ۾ ڪنهنجي مهما ڪيل آهي؟

(x) والميڪ رشي اصل ڪير هو ؟

(xi) 'مُمڪن' لفظ جو ضد ڇا آهي؟

(xii) 'مرض' لفظ جي معنيٰ ڇا آهي؟

ڪنڊ 'ب' (B)

● (4 کان 15) هيٺين سوالن جا جواب اٽڪل 50 لفظن ۾ لکو - 12 x 2= (24)

4. ڪشنا پنهنجي ڌيئن جون ڪهڙيون خوبيون ٻڌايون ؟

5. سهاڳڻ ڳاهڻ ٿيڻ قبولڻ لاءِ ڪهڙو دليل ڏنو ؟

6. سندر هوائي جهاز ۾ ويندل دهشت گردن لاءِ ڪهڙو فيصلو ٻڌائي ٿو ؟

7. ساڌو ٽي.ايل. واسواڻيءَ بابت مختصر جاڻ ڏيو.

Downloaded from www.cclchapter.com

8. سامي صاحب پنهنجن سلوڪن ۾ ڪهڙي نموني زندگي گذارڻ جي راهه ڏسي آهي؟
9. 'سير ۾ ٻيڙو اُتو سهڪار کي مانجهي ڪريو' سٽ جي معنيٰ کولي لکو.
10. 'واجهائي ته ڏس' شعر ۾ شاعر ڪهڙو نظريو اپنائڻ جي هدايت ڪئي آهي؟
11. دڪايل ڪهڙي نموني ديش جي شيوا ڪندو هو ؟
12. موهن جي پيءُ عالمچند ٻي شادي ڇو ڪئي؟
13. موهن ۽ سندرم مينگهراج جو ٻچاءُ ڪيئن ڪيو؟
14. هيروءَ موهن کي خط ۾ ڇا لکيو ؟
15. 'دوهو' ڇا کي چئبو آهي؟

کنڊ 'ث'(C)

16. حوالو سمجهايو - (3)

''سُڻ ري راءِ ڏياچ، تو ڀانيو هو ته آءٌ اهڙو پينو آهيان جو ناٽي لاءِ تو تندُ هٽان.

يا

''فقير توهانجي ڪهڙي ته ايامن کان هڪڙي ئي هنڌ ويٺي آهي، وقت جي قيرقار ڏيکارڻ کان پڙ ڪڍي ويٺي آهي.''

17. معنيٰ سمجهايو- (3)

'' فرض جي پنهنجو نه ڪنهن پاليو، وسيلو ڪونه ٿيو،
پاڻ کي پاڻهي وري، هن ديش ۾ ورسائيو.''ڪ

يا

''سدائين نرمل ساڌو جن سنسار ۾،
ليپ نه لڳي تن کي جيئن جل رهن ڪنول،
اندر سمر سيتل، ٻاهر تتا تاوَ جا.''

18. دوهي ۽ سورٺي ۾ ڪهڙو تفاوت آهي؟ سمجهايو. (3)

يا

سورٺو ڇا کي چئبو آهي؟ مثال ڏيو.

19. هيٺين مان ڪن ٻه ٽن اصطلاحن/پهاڪن جي معنيٰ لکي جملي ۾ ڪم آڻيو : (3)

(i) اکي کان اڳرو	(ii) هٿ ڏوئي لڳڻ
(iii) ڪنارو ڪرڻ	(iv) ڏٻري ڍور کي مڇر گهڻا
(v) اکيان ٻاهر پنيان پاڻي	(vi) گهوٽ ماءُ کان انئر ماءُ نکڙي

OFFICE COPY

Downloaded from www.cclchapter.com

ڪنڊ 'د' (D)

20. 'اڇهو' ناول جون ڀاشائي ۽ ڪلاتمڪ خوبيون لکو. (4)

يا

'اڇهو' ناول جي ڪهڙي ڪردار توهانکي متاثر ڪيو ۽ ڇو؟

21. پنهنجي شهر جي ڪليڪٽر کي توهانجي رهائشي علائقي ۾ ڪورونا وئڪسين ڪئمپ لڳائڻ بابت درخواست لکو. (4)

يا

جئپور ۾ رهندڙ پنهنجي دوست / ساهيڙيءَ کي جوڌپور جي سئر تي هلڻ بابت خط لکو.

22. ڪنهن ٻه هڪ وشيه تي اٽڪل 250 لفظن ۾ مضمون لکو - (6)

(i) ڪورونا مهاماري وردان يا سراپ.

(ii) سنڌي ٻوليءَ جي اهميت.

(iii) منهنجو منپسند ليکڪ.

(iv) ڌيئرون بچايو، ڌيئرون پڙهايو.

DO NOT WRITE ANYTHING HERE
OFFICE COPY

Downloaded from www.cclchapter.com

DO NOT WRITE ANYTHING HERE

Downloaded from www.cclchapter.com

Downloaded from www.cclchapter.com

Downloaded from www.cclchapter.com

Downloaded from www.cclchapter.com

CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL
Downloaded from www.cclchapter.com

Downloaded from www.cclchapter.com